

Việt Nam, dân gian truyền khẩu có câu: “Nhật con (con nít) – Nhì vợ (phụ nữ) – Ba chó (súc vật) – Bốn mẹ tôi đàn ông.”

Từ ngày lập quốc cho tới nay, mấy năm Hoa Kỳ tiếp nhận hàng chục ngàn người nhập cư trên thế giới, thu hút các chủng tộc đen, trắng, đỏ cho đến vàng v.v... Những chủng tộc này cũng có rất nhiều sự khác nhau, họ có cùng một mục đích, đến lập nghiệp rồi trở thành công dân Mỹ. Chính những người di dân này đã tạo thành nhiều cộng đồng riêng biệt, và cũng có nhiều cộng đồng đa chủng tộc đa văn hóa đa dân tộc.

Đó tạo nên những vấn đề chung “hòa bình, bình đẳng và thịnh vượng”, luật pháp Hoa Kỳ được thiết lập một cách quang minh chính trực, thi hành luật pháp nghiêm chỉnh, người dân được đối xử bình đẳng nhau trước pháp luật, được bảo vệ quyền lợi được đứng, đứng thì mọi người cũng có bình đẳng pháp luật, triết lý tuân theo luật hiến hành.

Do đó, luật pháp Hoa Kỳ có rất nhiều “chồng”, “mợ”, “điêu”, “khoan”..., những bông hoa lá như rừng tràm Đàng Thập bên Việt Nam. Luật pháp Hoa Kỳ phù hợp, đáp ứng với cuộc sống xã hội đa chủng, bảo vệ quyền lợi người dân. Chúng tôi xin được đề cập một vài câu chuyện về phạm luật như sau:

Việt Nam, dân gian truyền khẩu có câu: “Nhật con (con nít) – Nhì vợ (phụ nữ) – Ba chó (súc vật) – Bốn mẹ tôi đàn ông.” Con nít là sự mất, bỏ mẹ người Việt Nam mà đi theo kẻ “thông cho roi cho vọt, ghét cho ngọt cho bùi”, thì coi chừng để bị luật pháp kết án một cách hết sức oan uổng.

Vấn đề bảo vệ súc vật ở Mỹ cũng rất đáng coi trọng. Riêng Tiểu Bang Oklahoma có Đạo Luật số 21 đi vào 1685, ghi rõ người đánh chết, gây thương tích cho súc vật như chó mèo hoặc không nuôi chúng ăn đầy đủ, sự bắt giữ và tước hình án tù không quá 5 năm, bị tạm giam không quá 1 năm hoặc chi phí phạt tiền không quá 500 Mỹ kim. Nếu chỉ vì thói quen như quê nhà, đánh gà, đánh chó mà bị kết án như trên thì thật hết sức oan uổng.

Một trường hợp xảy ra cách đây không lâu, một người ở Việt có hồ nuôi cá ngay giữa sân, hàng ngày ông ta say mê ngắm cá tung tăng bơi lội, một thú vui thanh nhã. Một hôm, ông có việc vắng nhà, chú chó nhà hàng xóm chui qua hàng rào, lén sang chơi thủy cá bơi lội khoái quá, nhảy vào hồ vớt cá, chó bắt đầu, ông ta vội thủy có chó chết, bèn vớt ra cho vào thùng rác khi nhân viên hút rác thấy xác chó rồi ra, liền báo cho cảnh sát. Vì những người không

xác con chó, dù c nh sát đã nghe ông gi i thích, ông này v n b b t và ph i đóng ti n th chân đ đ c t i ngo i (bond) là 500 M kim trong th i gian ch ngày ra tòa. Bà hàng xóm cũng là ch c a con chó b ch t đu i bu c t i ông ta đã gi t chó c a bà, đòi ti n b i th ng 500 M kim. Nh v y n u không m n lu t s đ gi i thích tr c tòa, ông ch c a cái h cá s m t t ng c ng s ti n 1 ngàn M kim, còn n u th y oan c, đi m n lu t s , s ti n b m t ch a ch c đã d i 1 ngàn. Đ ng nào ông cũng “t ch t đ n b th ng”, t c quá v nhà ông đ p luôn h không nuôi cá n a.

Tr ng h p ăn th t chó bên M

Th t chó là m t món ăn thông th ng t i m t s n c châu Á, nó v a có tính cách bình dân, r ti n l i v a đ c x p vào hàng đ c s n. Ng i Hàn Qu c cũng r t thích món th t chó. Ở th đô Seoul có c m t “Ph Th t Chó”, th m chí các phi hành gia Trung Qu c còn ăn th t chó trong lúc đang lái phi thuy n ngoài không gian.

Riêng ở Vi t Nam, cho đ n ngày hôm nay th t chó v n đ c m t b ph n dân c đ c bi t a chu ng. Th t chó bày bán ở nh ng thành ph l n, nh ở Ngã Ba Ông T , th t chó đã tr thành món ăn đ d n đ các du khách ở các n i khác. Trong dân gian món này đ c g i là “th t c y”, “cây còn” (nói lái c a “con c y”), th m chí dùng c ch Hán cho hai ch “cây còn” là “m c t n” (m c là cây, t n là còn), hay thi v hóa th t chó nh m t lo i “nai v n”. Dân nghi n ăn th t chó th ng truy n t ng m t cách r t t đ c qua hai câu th :

“S ng trên đ i ăn mi ng đ i chó
Ch t xu ng âm ph , bi t có hay không?”

Và trong ca dao Vi t Nam có gián ti p nh c đ n món th t chó trong bài:

“Con gà c tác lá chanh
Con l n n n mua hành cho tôi
Con chó khóc đúng khóc ng i
Bà i đi ch mua tôi đ ng ri ng”

Thói quen ăn th t chó và h ng v đ c bi t c a th t chó đ i v i m t s ng i Vi t Nam đang đ nh c h i ngo i là m t chuy n khó b , khó quên. Khi còn ở Vi t Nam, chuy n “s ng ở trên đ i, ph i x i mi ng đ i chó”, kh khà bên chai r u đ thì ch có ai b t b gì. Nh ng t ngày s ng t do tho i mái trên đ t Hoa K , chuy n ăn th t chó là chuy n “b t kh thi”, đ c coi là ph m pháp. M t anh c u th “football” vì ch đi “đá chó” (cho chó c n l n đ tranh cao th p nh đá gà) mà ph i “thân b i danh li t” thì chuy n ăn th t chó đ i v i lu t pháp Hoa K còn ghê g m h n r t nhi u. Vì khi mu n ăn th t con chó thì ph i gi t chó, mà đã gi t chó thì l đ ng nhiên s ph m lu t.

M t s ng i Vi t Nam ở Hoa K có l vì quá nh món “th t c y” nên h đã b o gan ra ch tr i mua gi ng chó Á đông v nuôi cho l n r i gi t l u, làm th t l u và dĩ nhiên là ăn l u luôn. Chúng tôi có m t ng i b n thân thi t quen t h i còn s ng ở Sài Gòn, sang đ n bên này may m n anh em cùng s ng chung m t Ti u Bang. Xa nhà nh b n, có m t l n chúng tôi ghé nhà b n ch i, b n đãi ăn b a t i. Th c ăn cũng th ng th i, nào th t n ng, th t xào lăn, th t n u

“giò chả” cũng đều như đều, đều phụ chế m m m tôm. Tha hồ ng ng c tri, chén t c chén thù c a tình b ng h u đã khi n mi ng th t n ng làm m i nó ngon đ n ng n nào. Chúng tôi v a ăn v a t m t c khen ngon ph c tài n u n ng c a phu nhân ng i b n.

Xong b a, chúng tôi đ c gia ch m i đi xem nhà, ch t đ n n i đ t đông l nh (freezer), đúng lúc phu nhân m t l y th t, chúng tôi nhìn th y m t t đ y nhóc nh ng th t. Nhìn k đung là th t chó vì cái đuôi chó, đ u chó còn nhe răng r t rõ. L y Chúa tôi, chúng tôi l ng toát m hôi, ng c nh mu n ngh t th . Có n m m cũng không ng , thì ra th c ăn mà b n tôi đ i chúng tôi toàn là th t chó. Đ n lúc đó chúng tôi m i s c nh ra b n tôi v n là dân nghi n th t chó, nh ng b n i, kh n i đ t Hoa K này, t i gi t chó n ng l m, n u b phát giác, b k t án d m đi tù mút mùa ch ch ng ch i. Riêng chúng tôi dù không tr c ti p tham gia gi t chó, ch ăn thôi cũng b t i đ ng l o.

Sau đó chúng tôi cũng tò mò h i b n: “Làm sao có th t chó? – gi t chó làm th t mà hàng xóm không hay, n u h bi t đi t cáo thì sao?” Ông b n v a c i v a đ p: “Khó gì chuy n đó, t có ng i anh em m tr i nuôi gà x thành ph , nuôi đàn chó Mexico, th t sẵn gi ng chó ta, ban đ em cho chó vào bao nylon th t kín cho ch t ng t, m th t bán l u cho các tay t nh u nh t, lâu lâu t đ n tr i mua m t lô đ em v c t t l nh ăn đ n. Ăn đ nh món “c y t” Ngã Ba Ông T .

Kính th a quý v đ c gi c a Ng i Việt, nghe b n chúng tôi h i và k chuy n, chúng tôi ph i đ ng l ng m t lát m i tr l i cho b n đ c. Tr c h t là ăn th t nh ng con v t mà lu t pháp Hoa K x p vào lo i “companion animal” thì đ u b truy t , n u b k t án, có th b tù, n p ph t hay c hai. Ăn th t nh ng con v t đ c xem là “companion animal” đ u cho là ph m pháp vì đ ng ch m đ n v n đ m t v sinh (sanitary issues). Chuy n ăn th t chó mèo còn b đ ng đ n lu t “animal testing right” đ c đ i đa s dân chúng Hoa K ng h . Nói tóm l i cho đ hi u, ăn th t chó là vi ph m lu t Hoa K .

Nghe b n k chúng tôi ch khuyên ng i b n không nên đi tìm l i nh ng h ng v qê h ng m t cách m o hi m nh th . Ăn cơm Việt nh ng ph i tuân thủ theo lu t Hoa K .
Th r i câu chuy n ăn th t chó l i tr v khi chúng tôi có m t ng i b n m i “di dân” t California sang đây l p nghi p. M i g p nhau sau m t th i gian xa cách, ch a hàn huyên h t nh ng chuy n tha h ng thì ông b n c a chúng tôi bu t mi ng h i: “Này, bên Cali c a t thì tuy t đ i c m ăn th t chó, th t mèo... còn bên này thì sao c u, ăn đ c ch ? Nh món “c y t” v i c m m”. R i ng i b n c a chúng tôi k cho nghe câu chuy n ng i b n l ng gi ng ng i Việt có nuôi con chó, ch ng may con chó b xe cán ch t, ng i ch vì “ti c c a tr i” nên đ em con chó ra làm m t b a th t n ng (barbequed). Tr i xui th nào mà hàng xóm chúng bi t đ c đi t ... th là v a đi tù v a n p ph t vì t i ... ăn th t chó dù có nhân ch ng ch u ra tòa xác nh n là con chó đã b xe cán ch t.